

■ Opgave 6

Botsende belangen

De overheid in één van de eurolanden heeft in het kader van de economische politiek onder andere de volgende twee doelstellingen:

1 volledige benutting van de productiecapaciteit;

2 evenwicht op de lopende rekening van de betalingsbalans.

Doordat dit land lid is van de Economische en Monetaire Unie (EMU) is er geen ruimte om een eigen rente- of wisselkoerspolitiek te voeren. Wel kan de overheid in dit land begrotingspolitiek inzetten om doelstellingen van economische politiek te bereiken. Binnen de EMU is onder andere afgesproken dat het overheidstekort in een land niet hoger mag zijn dan 3% van het nationale inkomen.

Nationale doelstellingen van economische politiek kunnen soms in conflict komen met afspraken binnen de EMU. Dit kan toegelicht worden met onderstaand model.

(1) $C = 0,7(Y - B) + 44$	$C =$ particuliere consumptie
(2) $B = 0,2Y$	$B =$ overheidsontvangsten
(3) $I = 80$	$I =$ particuliere investeringen
(4) $O = 112$	$O =$ overheidsbestedingen
(5) $E = 116 - 14D$	$E =$ exportwaarde lopende rekening
(6) $M = 0,2Y + 10D$	$M =$ importwaarde lopende rekening
(7) $D = 0,96$	$D =$ koers euro in dollars
(8) $EV = C + I + O + E - M$	$EV =$ effectieve vraag
(9) $Y = EV$	$Y =$ nationaal inkomen
(10) $Y^* = 0,25K$	$Y^* =$ productiecapaciteit
(11) $K = 2.156$	$K =$ kapitaalgoederenvoorraad

Alle bedragen luiden in miljarden euro's, tenzij anders vermeld is.

In de uitgangssituatie bedraagt de multiplier van de autonome bestedingen 1,5625 en bedraagt het evenwichtsincome 514.

- 2p **19** Toon met een berekening aan dat *géén van beide* doelstellingen van economische politiek in de uitgangssituatie gehaald wordt.
- 2p **20** Zijn, in het kader van dit model, beide doelstellingen *gelijktijdig* te realiseren door een verandering van de omvang van de overheidsbestedingen? Verklaar het antwoord *zonder* een berekening te maken.

De overheid in dit land kiest er voor de omvang van haar bestedingen zodanig te veranderen dat doelstelling 1 gehaald wordt. Een daling van de koers van de euro in dollars zou bijdragen aan het realiseren van doelstelling 2.

- 3p **21** Voldoet dit land, na de benodigde aanpassing van de overheidsbestedingen, nog aan de EMU-afpraak met betrekking tot het overheidstekort? Verklaar het antwoord met een berekening.
- 2p **22** Laat met een berekening zien dat de koers van de euro in dollars met *méér* dan 50% zou moeten dalen om beide doelstellingen van economische politiek *gelijktijdig* te realiseren.